

Hiteles fordítás és hatósági tolmácsolás: időzített bomba a közigazgatásban?

2017. szeptember 18. - Soha nem látott összefogás jött létre a fordítók, tolmácsok és fordítóirodák körében azért, hogy a hiteles fordítást és hatósági tolmácsolást Magyarországon is szakmai névjegyzék tagjai végezhesék. A hazai reformot az európai uniós előírások és a menekültválság nyelvi kihívásai is kikényszerítik. A közelmúltban számos botránytól volt hangos a sajtó és a szakma. Az egyesületek egyetértenek: változásra van szükség. Konceptiójukat a Translation Business Day 2017 konferencián mutatták be.

Hiteles fordítást és hatósági tolmácsolást ma Magyarországon egy több évtizedes, elavult minisztertanácsi rendelet szabályozza. A fordítók szakmai névjegyzékét a második világháború után felszámolták, az ellátási kötelezettség pedig azóta kizárólagosan az Országos Fordító és Fordításhitelesítő Irodát (OFFI) terheli. A nyelvi közfeladatok ilyen jellegű központosítása szinte teljesen egyedülálló a világban. A rendszerváltás óta minden kelet-európai országban megtörtént a decentralizáció, kivéve hazánkban.

A hazai fordító- és tolmácsolási piac hetven százalékát képviselő érdekvédelmi és szakmai szervezetek – a [Professzionális Fordításslátszólatók Egyesülete](#) (Proford), a [Magyar Fordítók és Tolmácsok Egyesülete](#) (MFTE), valamint a [Szabadúszó Fordítók és Tolmácsok Egyesülete](#) (SZOFT) – közös szakmai javaslatot dolgoztak ki a tevékenység korszerű újraszabályozására.

Az általuk vázolt névjegyzéki rendszerben a vállalkozások és állampolgárok gyorsabban és olcsóbban jutnak majd hiteles fordításhoz a hozzájuk legközelebb eső, „nyelvi közjegyző” felkeresésével. Az országosan elérhető, elektronikus nyilvántartás lehetővé tenné a hatóságoknak is, hogy – nyelvismeretre, szakterületre és földrajzi elhelyezkedésre szűrve – gyorsan ki tudják rendelni a legjobb szakembereket. A nyugat-európai - és legfőképpen a német - példa alapján kidolgozott modell felszámolná a szakmát övező jogbizonytalanságokat, és a hazai szakfordító- és tolmácsolási színvonalát is javítaná.

„A közelmúltban napvilágott látott hazug bírósági fordítások, a hamis tanúzás büntetével vádolt fordító vagy a kétes háttérű tolmácsok esetei mind azt üzenik, hogy halaszthatatlan a terület újraszabályozása. A migrációs krízis miatt a hazai menekültügyi és titkosszolgálati szervek egyre súlyosabb nyelvi kihívásokkal szembesülnek, kiváltképp a ritka nyelveken. A helyzet rendezéséhez elengedhetetlen egy államilag felügyelt szakmai nyilvántartás létrehozása, és erőforrásaink átvilágítása nyelvpárok, valamint képezések alapján. Javaslatunk szerint az Igazságügyi Minisztérium felügyelete alatt kell létrehozni a Hites Fordítók és Tolmácsok Névjegyzékét ahhoz hasonlóan, ahogy az a szocializmust megelőző időkben működött. A névjegyzékkel és a ritka nyelveken dolgozók továbbképzésével elkerülhetők a hatósági fordítóbotrányok, amelyek presztízsveszteséget okoznak a

bíróságoknak, költséget generálnak az adófizetőknek és téves ítéletekhez vezethetnek az igazságügyi eljárások során.

A névjegyzéki rendszer visszaállítása egy, a közelmúltban hatályba lépett, bürokráciacsökkentő, európai uniós rendelet miatt is fontos. A hiteles fordítások eseti körének szűkítése miatt ugyanis gyökeresen átalakul a jelenlegi állami fordításhitelesítő szerv szerepe. Mindenképp számítunk az OFFI együttműködésére, és örülök, hogy nagy számban képviseltették magukat a konferencián.” – mondta el Szalay-Berzeviczy András, a Proford-MFTE-Szoft fordításszabályozási munkacsoport vezetője.

Szalay-Berzeviczy a *Translation Business Day 2017* konferencián jelentette be a www.forditoinevjegyzek.hu weboldal indulását, ahonnan a koncepció teljes terjedelmében letölthető. A munkacsoport a következő hetekben az érintett közintézményekkel folytatja a szakmai konzultációt, és rövidesen benyújtja kodifikációt előkészítő szakmai javaslatát az Igazságügyi Minisztériumnak.

Sajtókapcsolat:

Timbókovics Alexandra

e-mail: timbokovics.alexandra@prime-time.hu

telefon: +36 30 206 4996